

Govor Dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta na Dan fakulteta 4. studenoga 1993.

Excellentissime Domine Nuntie Apostolice,
Magnifice Domine Rectore Universitatis
Studiorum Zagrabiensis,

Veleučena gospodo i gospođe dekani i
prodekani, ravnatelji, rektori i
direktori Sveučilišta u Zagrebu,

Veleučena gospodo rektori afiliranih
visokih teoloških škola iz Splita,
Đakova, Rijeke, Makarske i Sarajeva,

Veleučeni gospodine dekane Evangeličkog
teološkog fakulteta "Matija Vlačić Ilirik",

Veleučeni gospodine dekane Teološkog
fakulteta u Ljubljani,

Gospodine Predstojniče ureda predsjednika
Republike Hrvatske,
Gospodine ministre,

Gospodine predstojniče Austrijskog
kulturnog instituta u Zagrebu,

Štovani kolege profesori, kolegice i
kolege studenti,

Štovani uglednici, dragi gosti i
prijatelji!

U ime Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu srdačno Vas pozdravljam i zahvaljujem što ste se odazvali pozivu da svojom nazočnošću uveličate svečanost dana KBF-a, koji kao najstarija sveučilišna ustanova na hrvatskom tlu ove akademske godine ulazi u 325. godinu svoje opstojnosti. Ponosni na slavnu prošlost Hrvatskog sveučilišta i našeg fakulteta u Zagrebu, sretni smo što ovaj svečani dan slavimo po drugi puta zajedno sa svim članicama Sveučilišta u Zagrebu ovdje, u ovim povijesnim prostorima, i u neovisnoj i slobodnoj Republici Hrvatskoj, koja nažalost još uvijek krvari iz rana koje joj nanose velikosrpski agresori i osvajači.

Dan KBF-a, 4. studenoga, podsjeća nas na 1671. godinu kada je Hrvatski sabor, kao najviše i najvažnije zakonodavno i političko tijelo Hrvatske države ratificiralo odluku cara Leopolda I. 23. rujna 1669. godine kojom je Isusovačka akademija na Gradecu, koju su pohađali klerici iz kaptolske škole slušajući kolegije moralke i kanonskog prava, bila uzdignuta na čast sveučilišne ustanove. Tim činom Hrvatski sabor je demonstrirao svoju političku samostalnost i nacionalnu neovisnost prema austrijskom caru. Carska diploma bila je tek tim činom prihvaćena u Hrvatskoj "salvis tamen iuribus et libertatibus Regni".

Ovu činjenicu ističemo posebice i zbog toga što se u novom Zakonu o visokim učilištima u članku 149., koji regulira odnos KBF-a prema Sveučilištu pojavljuje Sabor Republike Hrvatske. Zakonski članak, naime, ističe: "Položaj i djelovanje KBF-a u Zagrebu, kao člana Sveučilišta u Zagrebu uredit će se ugovorom između osnivača KBF-a i Sveučilišta u Zagrebu uz suglasnost Hrvatske Biskupske konferencije i Sabora Republike Hrvatske. Do dana sklapanja ugovora iz stavka 1. ovog članka, KBF u Zagrebu nastavlja rad u sastavu Sveučilišta u Zagrebu." Ovom prilikom želim se zahvaliti sveučilišnim i državnim vlastima, posebice veleučenom gospodinu rektoru Sveučilišta, ministru znanosti i njihovim suradnicima koji su, nakon povratka KBF-a u sveučilišnu obitelj *Almae Matris Croaticae* 1990. godine, omogućili zakonsko reguliranje položaja i djelovanja KBF-a unutar sveučilišne zajednice. Nadamo se da će KBF uskoro uskladiti svoje djelovanje s propisima građanskoga prava, kako bi udovoljio svim odredbama koje ga obvezuju zakonske odredbe provesti u zakonskom roku.

Dopustite mi ukratko se osvrnuti na rad i djelovanje KBF-a u prošloj akademskoj godini 1992/93.

I. Izvješće o radu KBF-a u akademskoj godini 1992/93.

1. Nažalost, odmah na početku moramo sa žalošću konstatirati da je smrt ponovno pokucala na vrata naše ustanove ugrabivši 5. listopada ove godine umirovljenog profesora povijesti KBF-a i arhivista dr. Josipa Buturca (14. studenoga 1905. Graberje, župa Sesvete Požeške, †5. listopada 1993. u Lovrečina Gradu, pokopan 7. listopada u Ruševu). Prof. dr. Josip Buturac bio je profesor crkvene povijesti i pomoćnih povijesnih znanosti na KBF-u punih 18 godina (1. listopada 1944. do 27. listopada 1962.). Bio je zaljubljenik u povijest i pisanu riječ. Njegov život predstavlja znanstvenu Odiseju, njegovo djelo pak začuđujuću širinu. Resio ga je naziv najpoznatijega hrvatskog crkvenog povjesničara našeg vremena. Kao arhivist u Nadbiskupijskom arhivu u Zagrebu i u Arhivu Hrvatske proveo je punih 26 godina. Od umirovljenja 1966. godine pa sve do svoje smrti živio je i radio u tišini stoljetnih zidina negdašnjega dvorca, a sada samostana časnih sestara milosrdnica, Lovrečine Grada kraj Vrbovca, gdje ga je, još u punoj duhovnoj snazi smrt zatekla u 88. godini života. Znanstveni opus dr. Josipa Buturca temelji se na neobjavljenim arhivskim izvorima. Proučavao je uglavnom crkvenu povijest sjeverne Hrvatske, hrvatsku nacionalnu povijest od 17. do 19. stoljeća, hrvatska migracijska kretanja, pitanja nataliteta i imena naselja u Hrvatskoj. Dr. Josip Buturac ostavio je iza sebe veliko i impozantno djelo koje će postati predmetom

novih istraživanja. Svojim životom i djelom zadužio je Katoličku Crkvu u hrvatskom narodu i naš fakultet. KBF će čuvati spomen na iznimnoga čovjeka i učenjaka, povjesnika i znanstvenika, a njegovo djelo nadahnjivat će studente, profesore i radnike KBF-a i poticati ih na stvaralački entuzijazam, koji je krasio život velikana hrvatske misli i duha. I dok mu zahvaljujemo za život posvećen KBF-u i za njegovo djelo pozivam Vas da minutom šutnje odamo počast dr. Josipu Buturcu, moleći Kralja vjekova, kojemu sve živi, da mu bude vječnom nagradom.

2. Na KBF-u u zimskom poljeću akademske godine 1992/93. bilo je upisano 498 slušača za obrazovni profil diplomiranoga teologa, od toga 196 biskupijskih slušača, 188 redovnika, 14 redovnica i 170 laika od kojih 73 sveučilištarke i 97 sveučilištaraca.

U ljetnom poljeću bilo je upisano 485 slušača, od toga: 188 biskupijskih kandidata, 113 redovnika, 16 redovnica i 168 laika od kojih 72 sveučilištarke i 96 sveučilištaraca. Diplomirao je 41 student.

Na osam fakultetskih instituta studirao je slijedeći broj slušača:

a) *Katehetski institut* za obrazovni profil diplomiranoga katehete, bilo je upisano 208 slušača, diplomiralo 6.

b) *Institut za crkvenu glazbu* za profil diplomiranoga crkvenog glazbenika bilo je upisano 49 slušača, diplomiralo 7.

c) *Institut za teološku kulturu laika* za višu školsku spremu (VŠS) iz teologije bilo je upisano 357 slušača, nitko nije diplomirao.

d) *Institut za kršćansku duhovnost* za profil učitelja duhovnosti bio je upisan 61 slušač, diplomiralo 19 slušača.

Ostala 4 instituta:

1. *Institut za crkvenu povijest,*
2. *Hrvatski mariološki institut,*
3. *Institut za biblijski pastoral,*
4. *Institut za ekumensku teologiju i dijalog*

djeluju znanstveno-istraživački, a ne nastavno.

Ovogodišnju nagradu za pismeni rad Fakultetsko vijeće dodijelilo je trojici sveučilištaraca:

1. JOSIP MALKOVIĆ za diplomski rad *Povijest župe Gornje Prekrižje*, napisan pod vodstvom red. prof. dr. Jurja Kolarića;
2. BRANKO ZEBIĆ za diplomski rad *Glavne teme korizmenih propovijedi o. Gerarda Tome Stantića na hrvatskom jeziku* napisan pod vodstvom doc. dr. Alde Starića;
3. ANTE CRNČEVIĆ za diplomski rad *Kršćanska teologija liturgijskog prostora*, izrađen pod vodstvom red. prof. dr. Vladimira Zagorca.

U akademskoj godini 1992/93. na KBF-u bio je organiziran postdiplomski studij za znanstveno usavršavanje. Ukupno je u dvije godine bilo upisano 17 slušača: za magisterij 11, za doktorat 6. Apsolvenata je bilo 101. U dok-

torandskoj godini sudjelovalo je 6 kandidata. Akademski stupanj *doktora teoloških znanosti* stekli su: ANTUN BOZANIĆ (1989.) I STJEPAN DUVNJAK (1990.), poptonji nije promoviran, jer se nalazi na ratom zahvaćenom području.

3. *Znanstveno istraživački rad odvijao se na slijedeći način:*

a) KBF izdaje stručni časopis *Bogoslovska smotra* (Ephemerides theologicae zagrabiensis). Tiskana su dva dvo-broja;

b) Slušači teologije izdaju časopis *Spectrum*. U 1992. godini izašla su dva broja, a u 1993. 1 broj;

c) KBF svake godine organizira *Teološko-pastoralni tjedan* za permanentno obrazovanje klera na kojem sudjeluje oko 800 sudionika. TPT bio je održan od 26. do 28. siječnja s temom "Prognanici i izbjeglice – briga Crkve". Bila je interfakultetska suradnja. Tom je prigodom bilo upućeno priopćenje domaćoj i inozemnoj javnosti o problemu prognanika i iseljenika, kao i agresivnoga rata nametnutog Republici Hrvatskoj.

d) Za permanentno obrazovanje profesora KBF je, kao i svake godine organizirao *Simpozij profesora teologije* 13. i 14. travnja s temom: "Nasilje i otkupljenje u Svetom pismu". Na simpoziju je sudjelovalo 43 sudionika sa svih naših teoloških škola. Predavač je bio dr. Raimund Schwager sa Sveučilišta Innsbruck.

e) *KBF-u su afilirane Visoke bogoslovne škole:*

Teologija u Splitu,

Visoka bogoslovna škola u Đakovu,

Visoka bogoslovna škola u Rijeci,

Franjevačka visoka bogoslovija u Makarskoj,

Vrhbosanska visoka teološka škola – Sarajevo,

Franjevačka teologija – Sarajevo.

U postupku je obnova afilijacije *Franjevačke bogoslovije* u Makarskoj i *Visoke bogoslovne škole* u Rijeci. *Vrhbosanska visoka teološka škola* Sarajevo i *Franjevačka teologija* Sarajevo zbog rata u BiH dislocirane su u Hrvatskoj. Prva je smještena kod oo. dominikanaca na Bolu, otok Brač, a druga u Samoboru u samostanu oo. franjevacu.

f) *Znanstvenoistraživački rad pojedinih instituta odvijao se na slijedeći način:*

– *Katehetski institut* inicirao je i proveo anketu o vjeronauku; sudjelovao je u organizaciji i izvođenju više skupova za stručno usavršavanje vjeroučitelja; suorganizator višednevnog seminara o Montessori pedagogiji; profesori instituta sudjelovali u izradbi novog udžbenika iz hrvatskog jezika.

– *Institut za crkvenu glazbu* priredio za tisak četiri broja časopisa *Sveta Cecilija*; na prijedlog Instituta Hrvatski radio prenosio je mise iz kapele ss. Naše Gospe i ss. Dominikanki; Institut je organizirao Smotru zagrebačkih župnih zborova. Ženski zbor Instituta i studenti nastupaju na cijelovečernjem koncertu na Zimskoj katehetskoj školi; imali su ukupno 8 nastupa; Mo. Izak Špralja suraduje

na reprint izdanju sa znanstvenim aparatom *Citharae octochordae* i bio je suradnik u snimanju Božićnih pripjevki za kasetu Zbora Instituta i ansambla "Grič".

– Institut za crkvenu povijest organizira posebna predavanja za polaznike II. i III. ciklusa; objavio je tri broja povijesnoga časopisa *Croatica Christiana Periodica*; aktivno je sudjelovao na "Tjednu bosanske kraljice Katarine Kotromanić"; povodom 750. obljetnice Zlatne bule kralja Bele IV. Gradecu Institut je predstavio svojim predavanjem predstojnik dr. F. Šanjek; u povodu 90. obljetnice Staroslavenske akademije u Krku organizira znanstveni skup; sudjeluje na međunarodnom sastanku u Budimpešti u svezi izradbe i objavljivanja crkveno-povijesnoga Atlasa; priredio je studijsku večer "Morlaci, Srbi i pravoslavci u Hrvatskoj".

4. Zbog nametnutog rata velikosrpskih agresora prema Hrvatskoj KBF je posljednju promociju obavio 22. veljače 1990. godine. Zbog toga danas prisustvujemo nesvakidašnjoj svečanosti promocije jednog magistra, vlč. gospodina Stjepana *Rusana* koji je temom *Bogoštovlje u kroničarskom djelu* u dogmatskoj specijalizaciji magistrirao u akademskoj godini 1990/91. i k tomu 207 diplomiranih teologa. Akademске godine 1990/91. diplomiralo je 60 slušača (48 m. + 2 ž.), akademске godine 1991/92. diplomiralo je 30 slušača (30 m. + 0 ž.), a akademске godine 1992/93. pak 41 slušač.

Promociju ćemo obaviti u pomalo neobičnim prostornim uvjetima. Temeljni problem KBF-a je i nadalje novi prostor ili nova zgrada KBF-a. Unatoč prošlogodišnjem obećanju da ćemo nastojati Dan našeg fakulteta proslaviti u novim prostorima, u tomu nismo uspjeli. Ali, ipak s optimizmom i velikom nadom gledamo u budućnost zahvaljujući svim sudionicima u tom postupku traženja najoptimalnijega rješenja našega stambenog pitanja u koji su intenzivno uključene gradske, sveučilišne, državne i crkvene strukture, možemo s malim olakšanjem reći: "E pur si muove!" – Ipak se nešto pokreće! Zbog toga sam uvjeren da ćemo prigodom slijedeće proslave dana Fakulteta ovaj cvijet hrvatske inteligencije moći pozdraviti u novim prostorima. Zbog toga molimo naše promovende, koji se natiskuju u skućenom hodniku pred dvoranom "Vijenac", očekujući jedan od najsretnijih i najsvečanijih dana u svom životu, da nam oprostite na prozaičnosti svečanoga akademskog čina. Možda će upravo ova slika pridonijeti brzom rješavanju našega gorućeg problema, a naši današnji promovendi će se moći pohvaliti da su u tom sudjelovali.

5. Kao i svake godine tako je i ove *Studentski športski savez* Sveučilišta u Zagrebu organizirao prvenstvo Sveučilišta u raznim športskim disciplinama. Studenti KBF-a, zdušno su se natjecali i postigli zavidne rezultate. Prošle akademске godine 1991/92. bili su najbolji u malom no-

gometu i od 20 momčadi koje su sudjelovale u natjecanju osvojili su prvo mjesto. Ove akademske godine osvojili su drugo mjesto u malom nogometu, prepustivši prvo mjesto Fakultetu prometnih znanosti. Tješimo ih biblijskom izrekom da nije uvijek dobro biti prvi "jer – kako tvrdi Biblija – prvi će biti posljednji, a posljednji prvi". Možda će se to ostvariti već i ove akademske godine. Mi im ipak čestitamo, kao i našoj momčadi u krosu koja je osvojila vrlo dobro drugo mjesto. Hvala i njihovom profesor Davorinu Marčelji, kao i gđi i gosp. prof. Krčmar na stručnom vođenju momčadi. Bez njihove pomoći ne bi bilo moguće postići tako zavidne rezultate.

6. Na kraju izvješća s ponosom, ali i s tugom moram najaviti da ćemo se danas oprostiti od legendi našeg fakulteta, od dragih ljudi i profesora koji su sve svoje naravne i umne sposobnosti darovali našem Fakultetu ugrađivši u njegov napredak gotovo sav svoj život. To su profesori koji su s 30. rujnom 1993. otišli u zasluženu mirovinu. Neka mi bude dopušteno navesti njihova imena:

Prof. dr. Tomislav Janko Šagi-Bunić, akademik, Prof. dr. Bonaventura Duda, Prof. dr. Vjekoslav Bajsić, Prof. dr. Josip Kribl, Doc. dr. Josip Ladika.

Njima se pridružuju odlazeći u mirovinu i slijedeći djelatnici na KBF-u:

Vlč. Josip Korpar, tajnik Instituta za crkvenu glazbu, Sestra Benjamina Mutić, honorarni djelatnik u Fakultetskoj biblioteci, Prof. Davorin Marčelja, honorarni nastavnik Tjelesnog odgoja.

Hvala im za sve što su učinili za naš Fakultet. Natpis na pozornici ove dvorane ECCLESIAE, PATRIAE, HUMANITATI (Crkvi, Domovini, Čovječnosti) možda najbolje obilježava njihovo predano i nesebično služenje idealima, za koje se uvijek dosljedno i ustrajno borio KBF. Zahvaljujući sveučilišnim i državnim vlastima koji su omogućili povratak KBF-u u sveučilišnu obitelj *Almae Matris Croaticae*, kao i svima onima koji su do sada svojim darovima pomagali funkcioniranje naše ustanove, želim se zahvaliti i svima Vama nazočnima koji radost našega slavlja želite podijeliti s nama. KBF je izrastao na kulturnoj i nacionalnoj svijesti hrvatskoga naroda, želi i nadalje biti i ostati umno žarište, rasadnik čovječnosti, međusobnoga razumijevanja i mira kako za današnje tako i za buduće naraštaje hrvatskoga naroda.

Ovdje je nazočan naš Rector Magnificus, prof. dr. Marijan Šunjić, motor movens našeg Sveučilišta. Moram naglasiti da je prof. dr. Marijan Šunjić srčanim nastupom zaštitio naše Sveučilište od dnevne politike, bio je "Rector belli", rektor u domovinskom ratu, bio je i ostao borac za autonomiju našega Sveučilišta i izborio se za Zakon o visokim učilištima. Molim Njegovu magnificenciju, Rektora Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. Marijana Šunjića da nam uputi riječi pozdrava i poticaja.

(Slijedi pozdravni govor gosp. Rektora)

* Srdačna hvala Njegovoj magnificenciji na lijepim riječima. One za nas znače ne samo poticaj, već nas i obvezuju da ustrajemo na putu koji smo zacrtali prije tri stoljeća i od kojega nismo odstupili. Želja nam je da svi članovi našega Sveučilišta postanu "cor unum et anima una" – jedno srce i jedna duša; samo tako možemo ostvariti duhovnu i materijalnu obnovu naše Domovine. Mi smo mali narod i svako rasipanje duhovnih snaga i potencijala značilo bi nedopustivo osiromašenje domovine. Zaboravimo naše nesuglasice u prošlosti i prionimo zajednički na izgradnju naše zajedničke budućnosti – da nam *Lijepa naša* bude još ljepša, zajednička domovina svih njezinih građana.

Sretni smo što se među nama nalazi Predstojnik ureda Predsjednika Republike, prof. dr. Jure Radić, koji je godinama obnašao dužnost predsjednika Skupštine Sveučilišta. Molim Predstojnika Ureda Predsjednika Republike Hrvatske da se obrati nazočnima...

(Slijedi pozdravni govor gosp. Predstojnika ureda Predsjednika Republike)

* Zahvaljujem gospodinu prof. dr. Juri Radiću na iskrenim riječima i na podršci koju je davao KBF-u i koju još uvijek daje, ohrabrujući nas na našem putu integracije u Sveučilište za opće dobro Lijepe naše.

Među nama se nalazi i gospodin ministar znanosti, prof. dr. Branko Jeren, koji je i prije stupanja na dužnost ministra znanosti bio ugledan i uvažen član Hrvatske akademske zajednice. Molim gospodina Ministra znanosti da se obrati nazočnima...

(Slijedi pozdravni govor gosp. Ministra)

* Srdačna hvala gospodinu Ministru na riječima ohrabrenja što se tiče investicija u znanost i akademskih sloboda. Uvjeravam Vas, gospodine Ministre, da ćete u nama uvijek naći Vaše iskrene suradnike i prijatelje u borbi za suvremeno, slobodno i napredno Sveučilište u Zagrebu.

II. Promocije:

1. Promocija magistra Stjepana Rusana,
2. Promocija 207 diplomiranih teologa,
3. Uručenje *Zahvalnica* umirovljenim profesorima i službenicima KBF-a,
4. Podjela *nagrada* studentima za pismeni rad,
5. Podjela *priznanja* nogometnoj momčadi i momčadi u krosu KBF-a za osvojeno drugo mjesto u prvenstvu Sveučilišta.

III. Završetak

Hvala Vam što ste podijelili našu radost. Hvala Njegovoj Ekselenciji apostolskom Nunciju na sv. Misi koju je zajedno sa svima nama slavio u sjemenišnoj kapeli. Hvala našem Velikom kancelaru uzoritom kardinalu Franji Ku-

hariću na lijepim riječima koje nam je tom prilikom uputio. Hvala našem zboru Instituta za crkvenu glazbu na čelu s maestrom Miroslavom Martinjakom na pjesmi koja uvijek označuje dvostruku molitvu. Hvala svim govornicima na toplim riječima. Hvala rektoru Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa, osoblju KBF-a na čelu s Tajnicom sestrom Margaretom. A na kraju ovoga svečanog akademskog čina prisjećamo se riječi sv. Franje Asiškoga koji je prije gotovo 800 godina rekao da nakon duhovne hrane ne treba zaboraviti i "brata magarca", tj. naše tijelo. Zbog toga pozivam dekane i uzvanike da nam se pridruže na domjenak, koji smo pripremili u kripti ispod kapele Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa. Osjećajte se ugodno prožeti biblijskom istinom: "Kako je lijepo i ugodno kad se braća nađu zajedno." Budite nam braćom i osjećajte se ugodno kao da ste kod svoje kuće. A mir Božji neka ispuni srca Vaša! Budite nam dragim gostima i dođite nam opet. Hvala!

SVJETSKI KONGRES ZBOROVOĐA I MEĐUNARODNO NATJECANJE CRKVENIH ZBOROVA

Uredništvo Sv. *Cecilije* primilo je dopis Veleposlanstva Republike Hrvatske pri Svetoj Stolicu u kojem nas obavještava o natječaju crkvenih zborova te tečaju za dirigente-zborovođe, koji će se održati u Rimu i Vatikanu od 3.-7. rujna 1994., s molbom da o tome izvijestimo sve zainteresirane.

U označenom terminu će se održati VI. svjetski kongres zborovođa i II. međunarodno nagradno natjecanje crkvenih zborova. Povodom 400 godina smrti G.P. da Palestrine bit će najboljim zborovima podijeljene i posebne nagrade "Palestrina", uz nagrade žirija za A i B kategorije pobjedničkim zborovima.

Prijave se primaju do 31. siječnja 1994. za natjecanje zborova, a za sudjelovanje na Kongresu do 31. svibnja 1994. Sve informacije o sudjelovanju na kongresu zborovođa i natjecanju crkvenih zborova možete dobiti u tajništvu Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu.

T.